

2017-025

Archeologienota Deinze Moerstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

24-3-2017

1. Gemotiveerd advies

Het terrein bevindt zich ter hoogte van Moerstraat 30 te Deinze (deelgemeente Sint-Martens-Leerne), op enkele percelen grond gelegen tussen de Moerstraat in het westen, de Engelhoekstraat in het zuiden en landbouwgronden in het noorden en het oosten. Op de percelen staan een recente biogasinstallatie, een bedrijfswoning, een berging en een loods. De bedrijfsgebouwen worden omringd door landbouwgronden. Rondom de bedrijfsgebouwen is een hoge berm aangelegd. De oppervlakte van alle betrokken percelen is 143 701m², de oppervlakte van de zone waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft bedraagt 71 756m². In het noordwesten van de site valt de grens van de zone van de geplande werken samen met de grenzen van de betrokken percelen, in het zuiden en oosten bevinden de perceelsgrenzen zich op enige afstand van de grenzen van de geplande werken.

Het onderwerp van de bouwaanvraag is tweeledig: enerzijds betreft het een regularisatieaanvraag van reeds uitgevoerde werken, anderzijds een aanvraag voor werken die kaderen in procesoptimalisatie voor de biogasinstallatie. De elementen die deel uitmaken van de regularisatie zijn reeds uitgevoerde werken en worden verder in deze archeologienota niet meer besproken. De nieuw uit te voeren werken situeren zich in het noordelijk deel van het projectgebied en betreffen de aanleg van een infiltratie- en bufferbekken, de aanleg van een lagune en het verbreden van een waterloop. Deze werken zijn allen gelegen op perceel 319e. Er kan van uitgegaan worden dat het perceel volledig zal verstoord worden door de werken. De aanleg van een infiltratie- en bufferbekken, de aanleg van een lagune en het verbreden van een waterloop zijn sowieso vernietigend voor het archeologisch bodemarchief. Het werfverkeer dat gepaard zal gaan met de grondwerken voor de aanleg van bekken, lagune en gracht zal ook de nodige impact betekenen op het bodemarchief en zal de tussenliggende zones mee verstoren.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. Op archeologisch vlak kan echter gesteld worden dat er een tamelijk hoge waarde aan het terrein kan toegeschreven worden, gezien de diverse sporen, vondsten en structuren in de directe omgeving uit diverse periodes, met continue menselijke aanwezigheid in de nabijheid sinds de bronstijd. Daarnaast kent het perceel een eerder gunstige landschappelijke ligging op kleine verhevenheid in het landschap. De historische bronnen geven aan dat het perceel waarop de werken plaatsvinden minstens sinds ca. 1770 in gebruik was als landbouwgrond, het zal bijgevolg een minimale verstoring kennen. Het perceel kent bovendien een verwaarloosbare erosiegraad.

De geplande werken zullen een nefaste impact in de bodem hebben wat betreft perceel 319e en zullen het potentiële archeologisch erfgoed verstoren. Bovendien kan uit het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd worden, en kent de site een tamelijk hoge archeologische verwachting. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren, onder de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Gezien perceel 319e via een huurovereenkomst ter beschikking wordt gesteld van de initiatiefnemer na het verkrijgen van de vergunning, dient het proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject te gebeuren. De site is momenteel in teelt als grasland, deze teelt wordt pas stopgezet eens de uitvoering van de werken concreet wordt. Naast het gegeven dat perceel 319e geen eigendom is van de initiatiefnemer, zou het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek vóór het verkrijgen van de vergunning en dus geruime tijd vóór de start van de werken economische schade betekenen voor de teler.

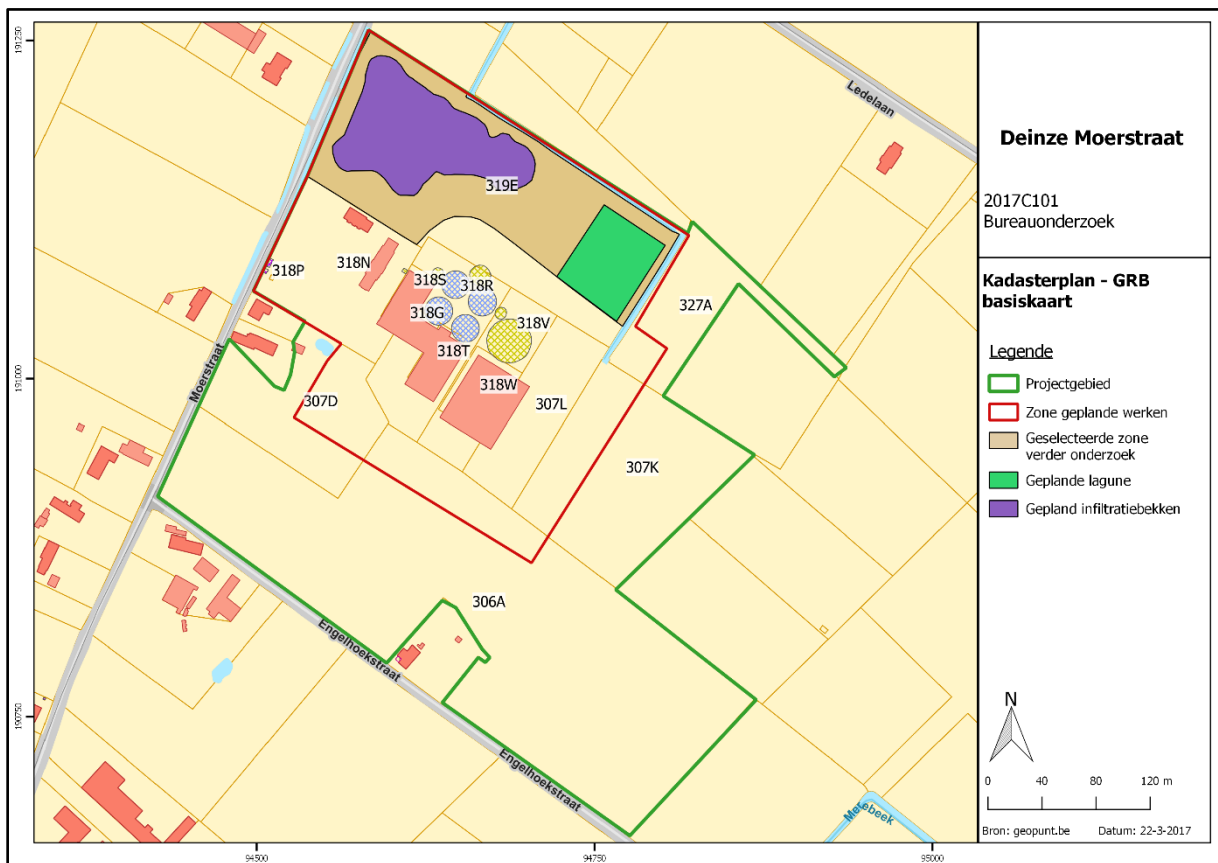
2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Deinze Moerstraat 30

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 94 584,69 en Y: 191 256,91; X: 94 776,33 en Y: 190 659,65

Kadastergegevens: Deinze, afdeling 11, sectie A, perceel nr. 306a, 307d, 307k, 307l, 319e, 318g, 318n, 318p, 318r, 318s, 318t, 318v, 318w, 327a. Enkel perceel 319e komt in aanmerking voor verder vooronderzoek.

Van perceel 319e komt 24 272m² in aanmerking voor verder onderzoek. Aangezien een deel van dit perceel wordt ingenomen door een reeds bestaande berm en een gracht, is niet het volledige perceel beschikbaar voor verder onderzoek. Deze berm en gracht worden ten andere ook niet verstoord door de werken.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied en de zone van perceel 319e die in aanmerking komt voor verder vooronderzoek (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

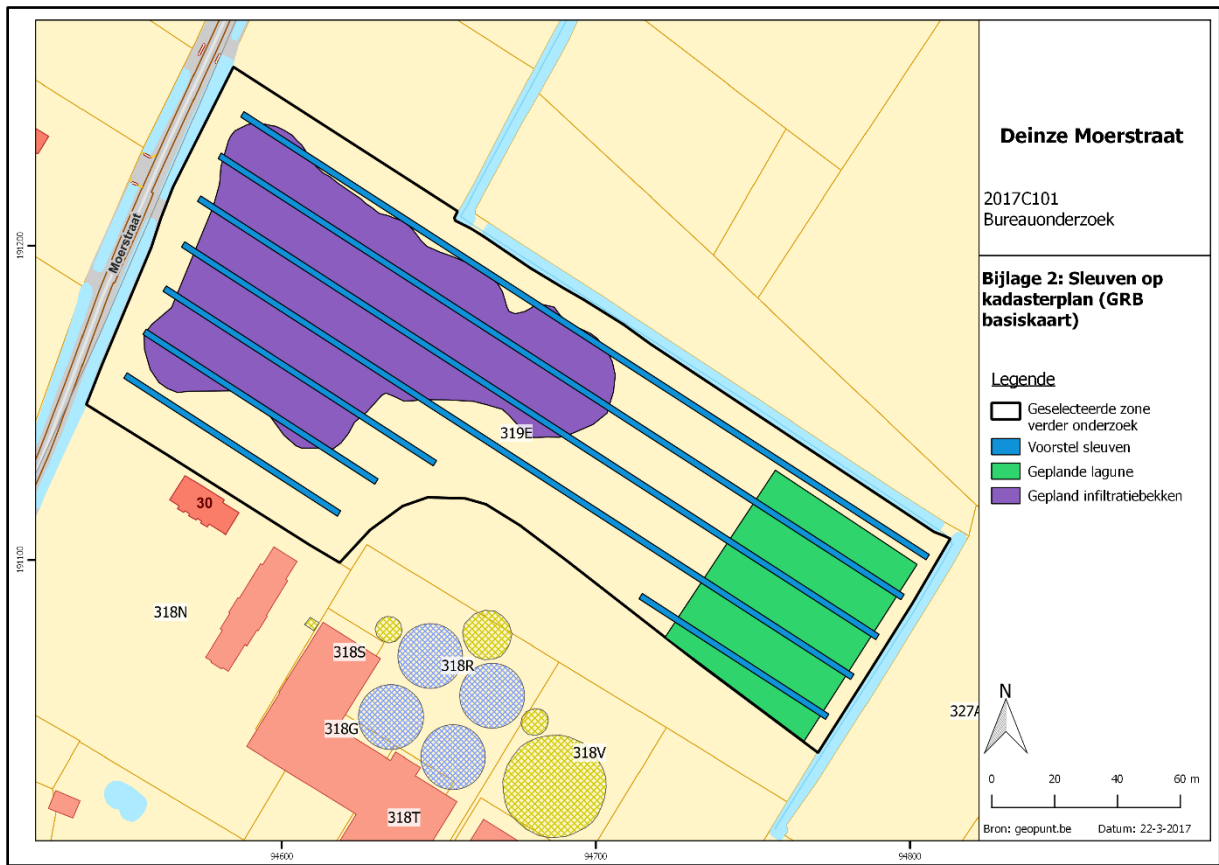
Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 2. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en NW-ZO georiënteerd. In dit geval zullen 8 NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd worden. De sleuven worden in het oosten zo dicht als mogelijk doorgetrokken tot tegen de bestaande gracht. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

Er wordt 10%, oftewel ca. 2 427m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 609m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost. Er wordt in totaal 3 036m² oftewel 12,5% van het plangebied onderzocht. De ligging van deze bijkomende 2,5% is vrij te bepalen door de erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek uitvoert.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met ervaring met onderzoek van meerperiodesites.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.